

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 9 korona
 Másrészt: Negyedévre 12 „
 Utólag: Negyedévre 5 „
 Másrészt: Negyedévre 20 „

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

Egyeszesám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Komoly vád.

— aug. 14.

A mit a Szabadság itt a vidéken hónapok óta hangoztat, a mi a debreceni szabadelvűpártot is nyílt állásfoglalásra ösztönözte: az a komoly politikai kérdés mint egyenes vád már másodizben szólal meg a Budapesti Hírlap hasábjain. Még pedig nem mint e nemzeti szellemű ujság felfogása, hanem mint nagyon illetékes bécsi politikai körök nézete.

Arról van ugyanis szó, hogy miért nem vall nyíltan színt az országgyűlési szabadelvűpárt a nemzeti követelések kérdésében?

Mi a magunk szerény erejével következetesen azt hirdettük, hogy a szabadelvűpárt hazafiúi kötelességét, alkotmányos feladata teljesítését mulasztja el ezzel az érthetetlen, megmagyarázhatatlan hallgatással.

És ime a Budapesti Hírlap-ban most már harmadszor jelenik meg oly híradás, mely a legváratlanabb helyről, az udvar és az osztrák vezéregyenységek véleménye alapján igazolja a debreceni Szabadság és a debreceni szabadelvűpárt álláspontjának feltétlen helyességét.

Elsőbben a szabadelvűpárt kegyvesztettsége került szóba a miatt, hogy nyolc hónapos tétlenséggel a kisebbségnek engedte át nemesak a vezérszerepet, hanem a kormány, sőt a kiegyezés sorsának eldöntését.

Azután megismétlődött ez a komoly vád oly alakban, hogy a szabadelvűpártról senki, tehát a korona se tudhatja, mit akar: helyesli-e a nemzet állásfoglalását a katonai kérdésekben vagy elítéli?

Es ime most újból ezt a kérdést tárgyalja a B. H. egy alkalmi tudósítója, a ki felette előkelő szerepet vivő osztrák államférfiu véleményéről ad hírt, mely szerint ha döntő helyen meg is van a hajlandóság a nemzeti követelmények teljesítésére, ez még sem történhetik meg, mert a szabad-

elvűpárt, vagyis a többség eddig nem foglalt állást a nemzeti követelések mellett.

Azt hiszem ez elég világos. Olyan komoly vád ez, melytől meg kell döbennie minden hazafinak. S a vád komolysága mellett kétségbeejtő, hogy az elvi meggyőződés becsületes színvallása helyett a szabadelvűpárt a legválságosabb percekben a személyi kérdéssel vesződik s az izgatja a szabadelvűpártot, hogy Apponyi miniszterelnöksége tetszik-e majd Gajári Gézának és az ó-szabadelvűek 35 év óta beletárolt kormánypárti hőseinek?

Ezuttal minden ékes szólásnál többet beszél a B. H. cikke, mely szó szerint im a következő:

Érdekes eseményről adhatok számot. A napokban szó volt arról a Budapesti Hírlap-ban, hogy a szabadelvűpárt Bécsben kegyvesztett lett. Ma Ausztria egyik legkiválóbb, Magyarországon is jól ismert politikusa e tárgyban így nyilatkozott előttem:

— Önök azt mondják, hogy az obstruáló ellenzék részéről követelt ugynevezett nemzeti engedményeket az egész nemzet kívánja. El is hiszem, sőt tovább megyek s kijelentem önnek, hogy ama követelések jogosultságát ma már, bár egyelőre talán csak hallgatagon, minden komoly osztrák politikus elismeri. Az az önök elvitázhatatlan joga, hogy nyelvüknek és jelvényeiknek helyet követeljenek a közöshadsereg magyar részében s ha ez a változás életbe lép, a mi csak idő kérdése lehet, mi is hasznot fogunk huzni belőle, mert a lovasias magyar nemzet bizonynyal nem fogja követelni, hogy haderejének egy része osztrák pénzen tartassék el, tehát tetemes többkiadás fog az önök nyakába zudulni, a mit azonban, tekintettel az elért eredményre, szívesen fognak viselni. Ha mi ideát Ausztriában az összes magyar politikai pártoknak engedményekre vonatkozó egységes manifesztációjával állának szemben, akkor a politikai helyzet is sokkal egyszerűbb, a krízis megoldása sokkal könnyebb volna, ámde eddigelé csak a parlamenti kisebbség akaratát ismerjük

mig a majoritásról az az értesülésünk, hogy perhorreszkálja a kisebbségi akaratot. Más szóval: a mit a minoritás akar azt nem akarja a majoritás. Sőt a mai lapok arról hoznak hírt, hogy Andrássy Gyula gróf a magyar vezényleti nyelv behozatalában egyenesen a hatvanhetes kiegyezés veszélyeztetését látja, már pedig mi osztrákok, ha méltányos követelések teljesítése elől nem is akarunk kitérni és elzárkózni, a kiegyezéshez, mint a magyar-osztrák monarchia fundamentumához, szigoruan ragaszkodunk. A mondottakból a logikai konzekvenciát levonni nem nehéz. Ha döntő helyen meg is volna a hajlandóság, a mint tudom is, hogy meg van, a nemzeti követelményeket teljesíteni, ez a szabadelvű pártnak, tehát a parlamenti többségnek akarata ellenére kivihetetlen, lehetetlen dolog. Ön a majoritás magatartását azzal magyarázza, hogy ez így vél fölfelé szolgálatot tenni. Ez a parlamentáris és politikai etika szempontjából immorális föltevés, s így arra nem is reflektálhatok. — Én távol állok attól, hogy az önök szabadelvűpártjának jó hiszeműségét és és tiszta intencióit kétségbe vonjam s ha magyar volnék, legföljebb az kelthetne bennem esodálkozást, hogy a többség az irányító áramlatok felől annyira tájékozatlan, hogy pápaibb akar lenni a pápánál, katonásabb a katonáknál.

Azt hiszem, könnyű dolog ennek a nyilatkozatnak a magvát kihámozni.

Nagy visszatetszést szült itt Bécsben, hogy Héderváry gróf lemondása után a jövőbeli alakulások személyi része lépett előtérbe, a mely mellett a kritikus helyzet érdemleges oldala még csak szóhoz sem jutott s talán nem is megokolatlan, ha azt mondják, hogy nem a haza java, hanem személyi kérdések körül folyik a veszekedés. A megoldásra, a helyzet meritumára vonatkozó s a kibontakozást célzó javaslatot — így nyilatkoznak, — még egyet sem hallottunk, de hogy az egységes szabadelvűpárt ó- és új- s egyéb liberálisai ki mellett s ki ellen foglalnak állást, azt praesente cadavére kürtölték szét a nagyvilágba, kihíva maguk ellen a legélesebb, de sajnos, jogos kritikát. Csak így lehet megérteni, hogy a legtekintélyesebb, de egyszerűs mind legintranzigensebb bécsi

lapok elismeréssel szólnak Kossuth Ferenc férfias magatartásáról s az ellenzéknek komoly küzdelméről.

Méltóztassék jól meghányi- vetni ennek a bécsi hiradásnak minden sorát és kell hogy a magyar politikai megdöbbenjen és aggódva kérdezze: nem kellene-e a képviselőházat mielőbb feloszlatni, hogy új párt vegye kezébe az uralkodást, oly párt, melyet a megnyilatkozó nemzeti akarat avat a nemzeti követelések törvényes letéteményesévé.

— aug. 14.

A debreceni határozat. A kisdemokrácia merész sudárba szökken. A debreceni szabadelvűpárt határozata, mely nyílt állásfoglalás a nemzeti követelések mellett, egyre jelentékenyebb hatással van a politikai körök véleményének irányítására. Az ország igen sok kerületében keltett már élénk visszhangot és lelkes tetszést ez a remekül megfogalmazott, világos és határozott politikai hitvallás, mely minden valószínűség szerint döntő súlylyal fogja a kibontakozást kellő irányba terelni. Az ország minden részéből érkeznek levelek a végrehajtóbizottság tagjaihoz, *Lengyel Imre, Komlóssy Dezső, Szabó Kálmán* és dr. *Kőrösi Kálmán* urakhoz. Tegnap *Sopron* szab. kir. város szabadelvű pártja nevében irt dr. *Szilvássy Márton* a párt ügyvezető alelnöke hazafias levelet *Lengyel Imre* királyi tanácsoshoz, mely levélben örömmel jelzi, hogy a debreceni határozatot a soproni szabadelvűpárt is tárgyalni fogja, hogy nemzeti politikai szempontból állást foglalhasson.

A rendőrség központosítása.

— aug. 14.

Érdekes tervezetet s illetőleg javaslatot nyújtott be a tanácshoz *Végh Gyula* rendőrkapitány, a bűnügyi osztály vezetője s *Boczkó Sámuel* főkapitány távollétében annak helyettese.

Egyelőre csak érdekes, mert hogy érdemlegessé válik-e, az a jövő kérdése. meg a javaslat alapos tárgyalásának eredménye lesz majd.

Arról van ugyanis szó a javaslatban, hogy városunk rendőrsége, az összes kapitányságok s a rendőri teendők minben szaka egy kalap alá, a *bűnügyi osztályba* összpontosíttassék.

A javaslat a rendőri közszolgálat érdemleges eredményén felül kiemeli, hogy ezzel egyúttal sok házbér is megtakaríttatik, mert az eddigi bérelt helyiségekben lévő rendőri hivatalokra szükség nem lesz.

A javaslat a két kerületi kapitányságot is a terv szerint központosított bűnügyi osztályba akarja beolvasztani, azaz egységesíteni, vagy legalább is az eddigi két kerületi kapitányságból egyet csinálni.

Szép volna ez mind, nagyon szép. Hanem most az egyszer először az a szerény kérdésünk, hogy hová fog elférni a bűnügyi osztályba beolvasztandó két kerületi kapitányság összes hivatalai mellékleteivel együtt, mikor magának az eddigi bűnügyi osztálynak is kevés a mostani helyiség.

Aztán meg aligha visszük előbbre nálunk ezen egybeolvasztással a közbiztonság s egyéb rendőri teendők felügyeleti ügyét egy ilyen nagy kiterjedésű városban, mint a miénk, főleg akkor, mikor a kerületi rendszerral is alig tudjuk a fenti követelményeket igazán és jól teljesíteni.

A tervezet ugyan nagy városok mintájára hivatkozik, minő Budapest, London, hol a kerületekben rendőri ügy-

nevezett őrségek és kirendeltségek teljesítik a minden rendű rendőrszolgálatot, melynek előnye az volna, hogy ezek állandóan egy helyt működve, kerületek minden csinját-binját, sőt egyesét is ismerik.

Igaz, hogy ez így van pld. magában a fővárosban is, de kerületi kapitányságok mellé szervezve.

Maga a főváros főkapitánysága főleg az adminisztratív teendők egységét összpontosítja, felügyel a szervezeti egysége s kezeli kizárólag némely önmagának fentartott — pl. detektív — szolgálati ügyeket.

De még mindig a kerületi kapitányságok rendszere mellett.

De meg eddigi tapasztalataink is azt igazolják, hogy Magyarország nagyobb városai, melyek népesség és kiterjedésre napról-napra növekednek, éppen ellenkezőleg a központosított rendőri szolgálatot kerületi kapitányságok felállításával teszik jobbá és megfelelőbbé is.

De hisz ez természetes is, mert a közszolgálat eme ága, mely emberekre s főleg bizonyos terület őrzése és ellenőrzésére hivatott, éppen a kerületi rendszerrel felel meg legjobban az ember és vagyon biztonság céljainak.

Szerintünk, különösen városunk nagy kiterjedésű méretei közepett, tehát merőben céltévesztett ezme.

Hanem reorganizálni rendőrségünket mindenesetre kell.

Hát most az egyszer tréfásan csak annyit mondunk: ne szólj neki, csak ints neki!

És ebben a kis intésben azt akarjuk mondani, hogy kezdjük a legénységben, a mint ezt alapos tervében dr. *K. Tóth Mihály* éppen a Szabadság hasábjain már alaposan kifejtette.

A főkapitány javaslata munkának szép, de eredménynek e kézzel fogható cselekvések terén szebb az érélyes marak a vezetésben, mely legtöbbet használ egyelőre a kívánatos és fokozatos és

Együgyü János.

Írta: Jean Richepin.

Elmondok egy parányi mesét, amit nagyon könnyű lesz megérteni, a melynek jó vagy rossz tanácsait nyíltan vagy vagy titokban követheti ugyan bárki, — a melynek kiszivhatja az ember velejét anélkül, beletörnék a foga a csontba s amelynek allegóriái végül senkinek az agyát meg nem fogják erőltetni, sem azt, aki olvassa, sem az, enyémet, a ki írom.

Mikor Együgyü János abba korba jutott, hogy tüzhelyet alapíthatott, hamar elkészült a maga dolgával. Más talán vakarta volna a fülét, vagy kereste a prót, a kontrát, a miértet, a hogyan. De Együgyü János nem keresett semmit és nem kérdezett, hanem egyszerűen kiült a kapuja elé s várta, hogy mi jön.

I.

Mi jött volna? Jött egy kandur — bizony Isten nagyon szép kandur volt s így szólt Együgyü Jánoshoz:

— Van-e a házadban egér?

— Nincs a' — mondá Együgyü János.

— Nagyon helyes, Hát van-e erre sok nőstény macska?

— Az nincs.

— Nagyszerű, — mondá a kandur

— mert tudod én már kissé véneeske vagyok. Nyugodtan akarok élni. Nálad is maradok.

— Azután mit fogsz csinálni?

— Semmit, — mondá a kandur s mindjárt el is aludt Együgyü János ölében.

II.

Azután jött egy kutya — bizony Isten nagyon szép kutya volt — s így szólította meg Együgyü Jánost:

— Vannak itt emberek?

— Hogy vannak-e? tele velők a környék, — mondá Együgyü János.

— Mulattatna-e téged, ha a lábuk kásájába harapnék?

— Persze. Más mulatságom ugysem akad, Azután az ő kutyáik is megharaptak engem.

— Megfojtoma kutyáikat, — mondá a kutya.

— Nagyszerű, — mondá Együgyü János, s maga mellé telepítette a kutyát.

III.

Azután arra jött egy páva, — bizony Isten gyönyörű páva volt — a farkatolla tele volt hintve ragyogó szemekkel s így szólt Együgyü Jánoshoz:

— Láttál-e már valaha ily gyönyörű farktollat, mint az enyém?

— Nem én! — mondá Együgyü János,

— Szeretnéd-e, ha a portád előtt pompáznám, ha kiáltásaimmal mindenkinek a figyelmét magamra vonnám, úgy, hogy mindenki azt mondaná, hogy kerek e világon a tepávád a legszebb farku páva?

— Persze, hogy szeretném, — mondá Együgyü János.

— Hát akkor kiállok a kapuba s világgá hirdetem a te dicsőségedet, — mondá a páva.

Azonnal ki is tárta farkának legyezőjét s rikácsolni kezdé:

— Leó! Leó!

IV.

Azután arra jött egy kis gyerek, — bizony Isten gyönyörű kis gyerek volt — evett, ivott, majszolt, nagyon piszkos is volt s illendőséget sem igen tartotta szem előtt.

— Így szólt Együgyü Jánoshoz.

— Sokat szoktak itt enni?

— Sokat hát, — mondá János, — ha éhesek.

— Hát isznak-e?

— Azt is megteszik, tudniillik, amikor rájuk jön a szomjuság.

Mondá a gyerek:

— En eszem, pedig nincs étvágyam; iszom, pedig nem is vagyok szomjas. Beavassalak-e a titkomba?

— Hogyne! — mondá Együgyü János. — Csak legyen mindig miből

esetleg majdan bekövetkezendő rendőri reorganizációnak.

E javaslatot egyébként tárgyalásul és véleményezésül a tanács kiadta a szervező bizottság jegyzője:

Vecsey Imre városi főjegyzőnek tanulmányozásul.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Tanácsülés.** A város tanácsa tegnap délelőtt a városházán rendes tanácsulást tartott. Az ülésen Kovács József gólgármester elnökölt. Az ülésen a tanács folyó ügyeket intézett el.

EGYHAZ és ISKOLA.

Értesítés. A helybeli izr. statusquo hitközség iskolaszéke részéről ezennel értesítetnek a t. c. szülők és gyámok, hogy az 1903—4. tanévi beiratások f. é. aug. 30-tól szept. 2-ig eszközöltenek a Kápolnási-utcai hitk. tanácstermében, mindennap délelőtt 9—12-ig. Ez idő eltelté után csak az iskolaszéki elnökhöz beadandó folyamodvány alapján iratnak be a növendékek. Tandijmentesség vagy a tandijnak részbeni elengedése iránti kérvények — előbbiek szegénységi bizonyítvánnyal felszerelve f. évi aug. 25-ig adandók be az iskolaszékhez. (Később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek. A szokásos beiratasi díjak alól az ingyenes tanulók sem mentetnek föl.

Az I. osztályba beírandó gyermekek himlőoltási és hatéves kort igazoló születési bizonyítványai bemutatandók. A megállapított tandij felerésze, valamint a tandijnátralék és a beiratasi díj a beiratáskor fizetendő.

A t. c. szülők és gyámok kéretnek ezen rendszabályokhoz szigoruan alkalmazkodni és különösen a beiratásra kiszabott időt pontosan betartani. Az iskolaszék.

ennem-innom, étvágy és szomjuság nélkül, amennyi csak belém fér.

V.

Arra jött aztán egy aggastyán — bizony Isten nagyon szép aggastyán volt — a szakálla szépen meg volt nyírva, arany szemüveget viselt s így szól Együgyü Jánoshoz:

— Van-e pénzed? Mert a nélkül nem igen lesz miből enned-innod, a nélkül nem veheted semmi hasznát a kis gyerek tanácsának, nem ehetsz ihatsz éhség és szomjuság nélkül.

— Van — mondá Együgyü János.

— Mondá az aggastyán:

— Add ide, vagyis inkább bizd rám Majd én gyümölcsöttem. Mert a pénz gyümölcsözik. A négyfelé vágott talérból négy tallér lesz. Mindennek az a nyitja, hogy az ember kölcsön ad egy tallért s visszakap ketőt helyette. En leszek a pénztárosod s meglátod, nem fogod megbánni.

Felelt neki Együgyü János:

— De hátha uzsorásnak, fukarnak togsz nevezni?

— Hát bánt az téged? — sivitott egy éles hang.

VI.

Azután arra jött egy öreg asszony, — bizony Isten nagyon szép öreg asszony volt — már mint a maga nemében szép

Egyről-másról.

— Budapesti levél. —

Irta: Lux Terka.

Az utóbbi hetek, speciálisan pedig a közelmúlt napok viharai, fölkaavart szenvedelméi után ez a hét valóságos üdülés volt a politikától elesigázott lelkünknek. Ezen a héten szünetelt a politika. A válság napjai egy kis vakációhoz juttatták honatyáinkat, akik siettek fölhasználni ezt a kis szabadságot és szaladtak haza kerületeikbe vagy birtokaikra, a kinek pedig nem akadt dolga vidéken, azok itt a fővárosban verődtek össze pártközi, illetve pártkülönbségre nem tekintő baráti kompániákká és kávéházi meg vendéglői asztaloknál, a Kossuth Lajos utca aszfaltján és — last not least — Ós-Budavára virányain intézgették egyéb foglalatosságaik közepette a szegény haza sorsát is.

Fölteszem legalább, hogy az Ós budavári pezsgős pavillonok enyhe hűvösében azért sorakoztak glédába politikusaink körül a behűtött palackok, hogy hazafiui bánatukat fojtsák bele a jó urak Champagne gyöngyös nedűjébe. Hogy nem csekély mennyiségű bánat elfojtásáról volt szó, arról élénk tanúságot tehet a palackok számának félelmetes növekedése, amiről csodás legendák és legendás csodák keringenek a város falain belül. Rebesgetik és aligha minden alap nélkül, hogy egynémely tüzeesebbvérű ellenzéki honmentő annyira mértéken felül kacérkodott volna Clicquot özvegyével, hogy végezetül egy egy jótékony gummikerekű jólelkű kocsisának kellett őket atyai párt fogásába vennie.

Persze a temperamentumos honatyák a gummikerekű alkalmazásba vételét merőben másként magyarázzák. És pedig azzal, hogy:

— Csak nem ülhetek a földalattira!

És ezen a ponton kénytelenek vagyunk igazat adni nekik. Valóban úgy van, hogy csak nem ülhetnek a földalattira! Drága életüket, a mely a hazának, a szegény, sokat szenvedett hazának van szentelve, csak nem tehetik kockára könnyelműen! Hadd üljön a földalattira az, a ki leszámolt életével és elméjében öngyilkos gondolatokat forgat.

Ilyenféle mondások járják mostanában, mert mindenkit óvatosságra, bizonyos tekintetben talán fölös óvatosságra is készítetett a párisi Metropolitan katasztrófája. Az óvatosság tulajdonképpen sohasem árt és végre is, ha módunk van rá, miért ne legyünk legalább annyira okosak, hogy a más kárán tanuljunk?

Nekünk is van földalatti vasutunk, szebb és jobb mindannyinál, a melyeket e nemben a külföldön ismerünk, mégis féltő, ez ami földalattink is megszenvedt majd ártatlanul a párisiak ügyetlenségét és könnyelműségét, Nálunk nem kell oly nagyon félni, hogy a párisi katasztrófa-hoz hasonló eset történhetik, mert a mi földalatti vasutunk pályája nemesak minden ilyen közt a legszebben, de egy uttal okosan és célszerűen épült, az ál, lomások ninesenek messze egymástól és a vezetők szakavatottak.

Igaz, hogy predesztív intézkedések nálunk sem igen vannak és igazat adunk annak a jeles és nagynevű írónknak, a ki cikkében megírja, hogy általában a modern építkezés, ha minden tekintetben megfelelő is, azt sohasem veszi

mert biz' azért az utálatosak közé tartozott. Alig volt pár szál haja, piszkos volt, a szeme sebes, véres, az orra görbe az ajka vékony, a hátán is pup volt, a mellén is pup volt, görbe volt a lába, meg sántított is

Hát szóval ilyen volt,

Azt mondja Együgyü Jánosnak:

— Mit bánt az téged, ha rosszat beszélnek rólad? En majd még nagyobb rosszat mondok másokról. Ha tudnád, mily iszonyu leheletem, mily mérges a szám! Nos, rálehellek minden ellenségedre. En leszek a gazdasszonyod. Akarod?

— Nem bánom — mondá Együgyü János.

VII.

Végül pedig egy hölgy érkezett, — bizony Isten nagyon szép hölgy. — Hígyjék el, csodálatos egy hölgy volt. Nem volt azon ruha, de semmi. Biz' ugy hölgyeim és uraim, teljesen ruhátlan volt. Mily termet ah! Mily kebel, oh! Mily láb, eh, eh! Mily térd, hi, hi, hi! Hát még az egész asszony, hu, hu, hu! . . .

És a hölgy így szólt Együgyü Jánoshoz:

— Van-e itt sok megcsalt férj?

— Nines is másforma — felelt Együgyü János.

— Hát van-e sok udvarló?

— Csakis olyan van.

— Akarsz egyik vagy másik, vagy jobban mondva egyik és másik lenni? Akarsz-e velem élni?

Mondá Együgyü János:

— Ez már beszéd!

S mindjárt nyakába is ugrott a szép hölgynek.

De ez visszalökte, mondván:

— Arra még ráérünk. Először is csukjuk be a kaput, rendezkedjünk be a házunkban, a házadban, a mely mostan meg van alapítva s amely telt háznak nevezhető . . .

Igy szólva, Együgyü Jánost az orra hegyénél fogva bevezette a telt házba, a hol a macska nyávogott tejért, a kutya ugatott esontért, ahol a páva Leót kiabált, ahol a kis gyermek mindent elpiszkított, a hol a pénztáros a fiókban kotorászott, a hol az öreg asszony a fizetését követelte s a hol Együgyü János szerelmesen borult a szép hölgy nyakába s csókolta, mialatt kint egy mázoló, a ki maga az ördög volt, piros sapkával, két szarvval a fején, hosszú farkával festette a falra a következő verset:

Ez itt a paloták királya,
Hol hét főbün helyét találja.

Vagyis hölgyeim és uraim, hogy se az önök agya, se az enyém el ne fáradjon, nyugodtan leírtam ezt a kis mesét, a melyet nagyon könnyű megérteni.

előre számításba. hogy bizonyos meg-
eshető szerencsétlenségek kikerültesse-
nek. Erre rendszeren csak akkor kerül a sor,
ha ez első nagy szerencsétlenség már
megtörtént és sürgősen követeli a hiányok
orvoslását, a bajok megelőzését célzó
intézkedések megtételét.

Igy vagyunk mindennel. Történnie
kell mindig valamilyen szörnyűségnek,
hogy abban az irányban okos akció in-
duljon meg. Háborukat kell viselni, véres
háborukat, hogy a világbéke eszméje
kihajtsa a szivekben; Nagyváradon,
Szombathelyen és másutt végzetes pár
bajoknak kell megessniök, hogy a párbaj
ellenes mozgalom életre keljen. És így
tovább.

S aztán meg egy megismeréssel járt
a párisi földalatti katasztrófa. Kiderült
hogy a párisi közönség sem jobb a de-
ákné vásznánál. Külön külön tán udva-
rias és finom minden francia, mint lova-
gias a magyar. Ám tömeggé verődve,
közönséggé alakulva egy huron pendül
a művelt francia és a lovagias magyar.
Mihelyt közönséggé bővül: brutális, iz-
gága, tolakodó. Ez a közönség okozta
nálunk pár évvel ezelőtt a zugligeti
pünkösdi villamos katasztrófát, ez okozta
a párisi bazár égéskor történt szeren-
csétlenséget és ez a közönség az oka
jórészen annak is, hogy a Metropolita-
in katasztrófájának annyi áldozata lett.
A ki elolvassa a szerencsétlenség részle-
teiről szóló táviratokat, igazat fog adni
nekem ebben, hogy tehát ne történhes-
senek ilyen katasztrófák, ezt kell kíván-
nom elsősorban: javuljon meg a közönség!

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmuseum nyitva minden vasárnap és ünnep
napon d. e. 9—12-ig.

Növegyleti szövő ipar tanműhely nyitva — va-
sárnap kivételével — mindennap délelőtt
7—12-ig és délután 2—6-ig.

Aug. 15. Cipészkongresszus megnyitása a Bika
disztermében d. e. 9 órakor.

Aug. 15. Cipészkiállítás megnyitása a kiállítási
pavillonban Simonffy-u.

Aug. 15. A Falk-féle kefégyár munkásainak mu-
latsága a Margit-fürdő disztermében.

Aug. 16. Tűzijáték a Csolnakozi tavon.

A legnagyobb sóbánya veszedelme.

Saját tudósítónktól.

aug. 14.

Máramaros-szigeti tudósítónk hira-
dása szerint Magyarország legnagyobb
sóbányáját, az akna-szlatinai kunigunda
bányát az elpusztulás veszedelme fe-
nyegeti.

Ugyanis a napokban a bánya nagy
részét előzönlötte a Tisza vizének árja,
mely a föld alatti folyamerekben rést
talált a bányába és most óránként hat-
száz hektoliter vizet áraszt a bányába.

Veszedelem fenyegeti ezzel a sze-
rencsétlenséggel nemcsak a máramarosi

lakosság életfentartó érdekeit, hanem az
állam legnagyobb remek sóbányáját is.

A víz behatolásának veszedelme
már két évvel ezelőtt nagy aggodalmat
keltett és sok gondot okozott a bányá-
mérnököknek.

A szakkörök már akkor s azóta
állandóan attól tartottak, hogy sóbányá-
zatunk e remeke végkép megsemmisül,
amenyiben teljesen víz alá fog kerülni.

Most aztán a veszedelem teljes
nagyságban kitört.

Kezdetben a bánya mennyezetéről
ugynevezett visszahagyások váltak le és
zuhantak a mélységbe.

Az első ilyen katasztrófa munka-
szünet alatt következett be, különben
elpusztította volna az összes munká-
sokat.

Már a múlt héten elzárták a bányát
és beszüntették a munkát.

A vizsgálat azóta a legnagyobb ti-
tokban napról napra folyt és 3—4 nap
óta tart az élethalál harc az emberi tu-
dás és a föld mélyében működő elemi
erő között.

Mindent elkövetnek, hogy a rom-
bolást megakadályozzák. De úgy látszik
ez nem sikerül és Magyarország legna-
gyobb sóbányája menthetetlenül el-
pusztul.

A katasztrófa tavasz óta lappangott,
már akkor sejteni lehetett, hogy a Tisza
árja betört a kunigunda bányába.

Most aztán beállott az óriási sze-
rencsétlenség. Óránként hatszáz hekto-
liter vizet árasztja el a bányát. Mivel pedig
a szomszédos bányák is aránylag közel
vannak a kunigundához, megtörténhetik,
hogy az összes szlatinai bányaművek
víz alá kerülnek.

Az akna-szlatinai munkások két-
ségbe vannak esve. A róm. katolikus
templom éjjel nappal nyitva van és a
bányász nép imádkozik és aggódva lesi
a következményeket.

Az Akna-Szlatináról a Pável sós-
fürdőbe vezető utat el kell zárni, mert
az minden pillanatban beszakadhat. A
kunigunda bányától jobbra levezető nagy
lejtőn már behorpadások észlelhetők.

A víz odalent iszonyatos morajjal
ömlik. Mintha egyszerre tíz gyorsvonat
robogna, oly rémitő zugással tör az ár a
bányába.

A bányától mindenkit eltávolítottak.
Csak nehezen sikerült hozzáférnem, hogy
személyesen láthassam az akna-szlatinai
veszedelmet.

Mondhatom pokoli látvány, a föld
alól irtóztató tömegben áradó víz ro-
hanása.

A katasztrófa kétségbeejti a lakos-
ságot.

* **A király születésnapja.** A király
születésének 75. évfordulója 18-án, kedden
lesz. Ez alkalomra a polgármester a kö-
vetkező értesítést adta ki: Első Ferencz
József apostoli királyunk ő felsége szü-
letésének ez évi évfordulati napján, folyó
1903. évi augusztus hó 18-án a reformá-

tusok nagytemplomában reggeli 8, a
római kath. templomban reggeli 9 és az
izraeliták imaházában (Deák Ferenc-utca)
délelőtt 10 órakor tartandó hálaadó is-
tentiszteletet tartatnak. Gyülekezés a
városháza nagytanácsstermében reggeli 7
és fél órakor. Kovács József polgár-
mester.

* **Az országos ipartanács új tagja.** A
kereskedelmi miniszter ma érkezett leira-
tával értesíti a kamarát, hogy Szávay
Gyula titkárt az országos ipartanács tag-
jává kinevezte.

* **Szell Farkas itthon.** Szell Farkas
kir. ítélő táblai tanácselnök szabadság
idejéről, melyet a radegundi fürdőben
töltött, tegnap haza érkezett.

* **Kamarai titkárok a Hortobágyon.**
Különböző folyó ügyek megbeszélése vé-
gett a kamarák titkárai legközelebb or-
szágos értekezletet tartanak, melynek
szervezésével a debreceni kamara titkárát
bírták meg. Az értekezlet vagy a Horto-
bágyon, vagy Kassán a Rákóczi-zászlók
árnyékában fog megtartatni.

* **Eljegyzés.** Szabó Pál m. kir. hon-
védőhadnagy a napokban jegyet váltott
Jóna István földbirtokos bájos és kedves
leányával, Erzsike kisasszonnyal. Az
eljegyzéshez a jegyes pár kiterjedt ro-
konságának és baráti körének őszinte
jókívánságai fűződnek.

* **A 3. honvédgyalogezred gyakorlata.**
Derék honvédeink, a Debrecenben állomá-
sozó 3-ik honvédgyalogezred e hónap
21-én pénteken indulnak el a nagy gya-
korlatokra. Az ezred két külön vonattal
megy és pedig a jelzett napon reggel fél
5 és fél 6 órakor Debrecenből Ceglédre
onnan pedig gyakorlatozva Pest megyébe.
A gyakorlatok szeptember 11-ikéig tar-
tanak hadtest kötelékben és a 3-ik hon-
véd gyalogezred szeptember 12-én tér
vissza ismét Debrecenbe.

* **A 12. honvédgyalogezred Debrecenben.**
A Szatmáron állomásozó 12-ik
honvédgyalogezred, mely Nyiregyházára
s onnan Kassa vidékére megy gyakor-
latra, e hó 21-én délből Debrecenbe ér-
kezik. Az ezred nem száll ki Debrecen-
ben, csupán az állomáson vasuti átvo-
nuló étkezésben részesül és d. u. 2 óra-
kor utját tovább folytatja Nyiregyháza
felé.

* **Művészek a Hortobágyon.** Nem
ritka dolog ugyan nálunk, hogy idegenek
— főleg művészek — meglátogatják vá-
rosunkat, de legkivált a híres Hortobá-
gyot. Hanem a sok világjáró között
tegnap is érkezett hozzánk 2 érdemes
művész, kiktől érdemes is megemlékez-
nünk. Az egyik *Baummaister* R. berlini
híres festőművész, a másik pedig egy
stuttgarti műépítész, a festő barátja. A
két művészember *Pásztor* Gyula vas-
kereskedő vendége volt Debrecenben, ki
őket vacsorára a Bikába vitte, hol a
derék német művészek virradtig gyönyör-
ködtek a Rácz Károly andalító régi
magyar nótáiban. Tőlünk tegnap a Hor-
tobágyra mentek, hol pár napig fogják a

puszták életét és szépségeit művészi célból tanulmányozni s arról felvételeket venni.

* **Szabadságról.** Kone Ákos v. tb. tanácsos a kinek szabadság ideje a mai napon letelik, holnap — e hónap 15 én hivatalát újból elfoglalja.

* **Állat egészségügyi szemlén.** Dr. K. Tóth Mihály mezőrendőr kapitány tegnap hivatalból a Hortobágyra utazott, hol vasárnapig fog tartózkodni. — A mezőrendőr kapitány ez idő alatt a Hortobágyon hivatalos állat egészségügyi szemlét végez.

* **A cipészkiállítás.** A debreceni cipész kiállításra már tegnap érkeztek vendégek Dél felől jöttek a bíráló bizottság tagjai, délután pedig a budapesti cipészek, kik az Angol királynőbe szálltak. A bíráló bizottság a következőként alakult meg: elnök *Krausz János* az országos cipészszövetség elnöke (Budapest), bíráló bizottsági tagok; *Havlicsek Antal* (Budapest) *Stieber János* (Debrecen), *Csath István* (Marosvásárhely) és *Natusek József* (Kolozsvár). A bizottság már megkezdte működését a kiállítási pavillonban és ma este már befejezik a bírálatokat. A kiállításon olyan tárgyak vannak, melyek a hazai cipészipar fejlettségének szép tanujelei. Finom, jó izlésre való, szép kidolgozású cipők, csizmák, művészileg elkészített diszolgok, szépen kidolgozott bőrminták foglalják el a tágas, csinos kiállítási pavillon bal oldalát. Jobb oldalon a rajzok, szerszámok és még néhány vidéki kiállító cipő foglalnak helyet. A pavillon középső részében elől a bőrgyárosok kiállításai, utánok a Singer cég cipészvarró gépei izléses korláttal körülvéve. Ezek mögött vannak a technológiai iparmúzeum cipészipari gépei. E gépeket benzinmotor hajtja. A kiállítás ideje alatt naponta négy óra hosszáig lesznek üzemben a gépek. Az egész kiállítás minden tekintetben sikerültnek ígérkezik. A kiállítási pavillon tágas, kényelmes és csinos berendezésű, hanem nagyon üdvös volna, ha a pavillon tetejét napjában kétszer, háromszor locsolnák, mert a fatetejű épületben a meleg valósággal tűrhetetlen.

* **A miniszter képviselője a kiállításon.** *Láng Lajos* kereskedelemügyi miniszter tegnap este táviratban értesítette a keresk. és iparkamarát, hogy a cipészkiállítás megnyitására dr. *Diószeghy Sándor* min. segédtitkár érkezik Debrecenbe a miniszter képviseletében. A miniszteri kiküldött ma este érkezik meg.

* **A cipész kiállítás jegyei.** A cipész kiállítás előkészítő bizottsága utcai elárusítókat keres, kik a kiállítás belépő jegyeit és emlékjelvényeit az utcákon árulnák. A belépő jegy 30 fillérbe, az emlékjelvény pedig 50 fillérbe kerül. Az elárusítani szándékozók jelentkezzenek az ipartestületnél. Ugyancsak az ipartestületnél kaphatók négy koronájával a holnapi bankett ebédjegyei is. A bankett holnap 1 órakor lesz a Bika disztermében.

* **A magyar nóta és a katonai gyakorlat.** Zűrzavaros politikai életet élünk most. Mindennapi kérdés pedig főleg a

katonai nemzeti követelések, a magyar szó a hadseregben. Annál jobban esett tehát látnunk és hallanunk, amint egy tartalékos század, a nagyerdő felől — élén egy nyalka, szőkebajuszu főhadnaggyal, vidám magyar nótával és magyar szóval vonult be tegnap este fél 6 órakor a Péterfián a kaszárnyába. Istenem! hiszen ezek katonák és magyar szóra, magyar nótára jönnek vidáman haza... Igaz, hanem ezek — m. kir. honvédek voltak! Hát a többi, a cs. és kir.-akat vajjon mikor látjuk meg majd ilyenformán?...

* **A városi dalárda,** mint értesülünk. szeptember 3-án egy nagyszabású történelmi hangversenyt rendez a nagyerdei Vigadóban. A tél folyamán megtartott három rendbeli hangverseny műsorából kiválogatott, legjellemzőbb magyar dalokat mutatja be ezuttal az öreg dalárda, el kezdve az 1100-ból eredt Regős éneken, egészen a XIX-ik század második feléig. A IV-ik történelmi hangverseny megtartása előtt, így óhajt eleget tenni annak a sok és kiváló helyekről érkezett kívánságoknak, mely egy ilyen összevont történelmi hangverseny magatartását célozza. Ismerve azt a sikert, mely a nagy dalárda vállalkozását kíséri nem csak itthon, de ugyszólván az ország előkelőbb dal és zeneegyleteinél is, melyeknek szószólója épen az orsz. magyar dalegylet hivatalos közlönye volt: nem kételkedhetünk abban, hogy ez újabb, tartalmas vállalkozását is hasonló siker jutalmazza. Magunk részéről is csak ajánlani tudjuk a magyar dal történelmi fejlődése iránt érzékkel bíró művelt közönség figyelmébe.

* **Halálozások.** Tegnap a halál kaszája a fiatal leányok sorából szedte áldozatait. Hat haláleset közül 3 fiatal ártatlan leány, névszerint Nagy Eszter ev. ref. 13 éves, Nagy Juliánna ev. ref. 14 éves, Tóth Eszter ev. ref. 15 éves. Elhaltak még; Sajtos Franciska r. kath. 36 éves, Vajtek N. róm. kath. egy órás és László Gyula ev. ref. 28 napos.

* **A medve torkában.** Rómes eset történt *Pillich Kálmán* ujszegedi major jában. Egy három éves kis fiu kezét haragta le egy medve, amely évek óta van már *Pillich Kálmán* birtokában. *Pillich* ugyanis rendkívül kedveli a medvéket és ez már a második medvéje, mert az előbbi még a boldogult *May R. Miksa* bankár lelőtte; ez a második medve egy vasketrecbe volt zárva és állandó mulatságául szolgált a major népségének. Szerettek elévődni a mackóval és kivált az volt a mulatság, ha dörögő morgását hallotta.

Bari József béresnek hároméves *Jóska* fia szeretete nagyon a medvét és maga hordta neki az ételt, amelyet a vasrácon át nyújtott be pusztá kézzel a hatalmas vadállatnak. — A medve már annyira ismerős volt a majorság lakóival, hogy pusztá kézből is mertek neki enni adni. És ez a bátorság okozta tegnap délután a kis fiu vesztét. Délután fél háromkor *Bari Jóska* kukoricaesutkát vitt a medvének, és mikor a rácon benyújtotta a csutkát, a medve a kezét is bekapta. A szegény gyermek rémeset sikoltott és ajultan esett össze. A medve a leharapott kezét nem találta jónak és kifuta a szájából. Az első segély után dr. *Gyuritz Sándor* kerületi orvos rendelkezése a nyomorékká lett fiucsukát beszállí-

tották a kórházba, ahol az alsó karját azonnal amputálni kellett, mivel a leharapott kézfej nyomán már mérges gyladásba ment át a hus. A szerencsétlenség ügyében a rendőrség megindította a vizsgálatot.

* **Felvétel a szövőipariskolába.** A debreceni jótékony nőegylet által fenntartott szövőipariskolába néhány leány felvétetik. Jelentkezhetni naponként d. e. 10—12, és d. u. 2—4 óra között a nőegylet péterfia utcai árvaházába.

* **A főispán helyettese.** Nem *Rásó Gyuláról*, a mi derék alispánunkról van szó. Van a főispánnak más helyettese is. Igaz, hogy azt nem bizta meg senki. — Ez a főispáni helyettes ur abban a bizonyos fehérneműben jár, melyet valamelyik a magyar barbárokról írva éles pengéjű öldöklő szerszámnak festett és így írt le; gathia. A helyettes ur tegnap a fentirt jelmezben, kezében hatalmas gulyásbottal a mikepéresi országuton állott és a Debrecenbe jövő szekerek előtt megállva kiálltatta.

— Debrecenben járvány van! A szénát elkobozom! Én a főispán helyettese vagyok!

A jámbor pércsiek ugyan eleinte tiltakoztak, hogy mi köze a járványnak a szénához, de a helyettes ur olyan veszedelmesen forgatta botját, hogy a szekerek mind lerakták a szénát az országuton a helyettes ur elé. Így aztán a helyettes ur ezen élelmes fogásával annyi szénát karácsolt össze, hogy kitarít a jóságának jövő ilyenkorig.

* **Gyalog a világba.** Kis pityergő fiut vittek ma a rendőrség bűnügyi osztályához. A gyermek szörnyű könyhullatások között elmondotta, hogy *Balsay János*nak hívják és *Nagyszöllősről* lakott. Atyja már régen meghalt, testvérei elszéledtek s özvegy édes anyja keresetéből éltek. Most azonban meghalt az édes anyja is és ő egyedül maradt; árván, mindenkitől elhagyatva. Bánatában elhatározta, hogy felkeresi rokonait. Egyik bátyja *Hajdudorogon* mészáros, ahhoz akart menni inasnak. Két héttel ezelőtt indult el gyalog *Nagyszöllősről* s tegnap ért ide. Itt az utcán egy rendőr megszólította és a rendőrségre kísérte. Most aztán ott tartják szegény árvát addig, míg dorogi rokona, kit a gyermek ittlétéről értesítettek, érte jön és magához veszi a szegény hazátlan árvát.

* **Nyomdászok kongresszusa.** A magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők ez évi kongresszusokat holnap és holnapután fogják megtartani Budapesten. A kongresszusra 56 nyomdászegylet küld követet; a debreceni könyvnyomdászokat *Heller József* nyomdász fogja képviselni, aki ma délben utazik el. A kongresszus tárgya, a magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők egységes alapszabályának megvitatása és jóváhagyása.

* **A halál oka.** Tegnap lapunkban beszámoltunk *Nagy Eszter* olajútói kis leány hirtelen haláláról. Tegnap délelőtt dr. *Balkányi Ede* és dr. *Szentpály Béni* orvosok felbontták a kórházban *Nagy Eszter* hulláját. Az agyvelőben jókora dionagyású gümőt találtak. E gümő a gyermek születése óta egyre nőtt, míg elérte azt a nagyságot, mely elég volt ahhoz, hogy megölje. A kis leányt ma délután temetik.

* **Ismét szalmatűz.** Egy hét leforgása alatt már a harmadik nagy szalmatűzet jelentik *Tiszacségeről*. Ezuttal *Glück Vencel* ottani bérlő szerűjén volt a tűz, mely több asztagot és szalmakazlat emésztett el. — A tűz oka most is a

munkások gondatlansága volt, de hogy a 80-90 főnyi munkáscsapat közül kit terhel a vétkes gondatlanság, azt nem lehetett megállapítani. Sajnálatos dolog, hogy maguk a munkások nem fordítanak nagyobb gondot tűzszerükre és gyakran előfordul, hogy egy könnyelműen eldobott gyufa, vagy a pipából kihulló apró, kis szikra egy-egy gazdának esetleg egész évi termését megsemmisítheti. — De a gazdák is több gondot fordíthatnának a tűzbiztonsági készülékekre és akkor sok tűznek hamar elejét lehetne venni.

* **Felülfizetések.** Az asztalos ifjuságnak folyó hó elsején rendezett műkedvelő előadásán felülfizettek:

Szabó István 10 koronát, Janesó testvérek, Halász Mihály 8-8 kor. Id. Kovács Béla, Id. Bálint József, Dihen János, Kocsis Imre, Fuchsz János 6-6 kor. Schwarc Wilmos, Bodnár József, Uhlman Károly, Wakler János 5-5 kor, Kovács Sándor, Wakler Károly, Blatner Kálmán, Baila Lajos, Zöld László, Wojta Géza 4-4 kor. Batori Gábor, Cek József, Nagy Lajos, Besenyey Gyula, Galamb Sándor 3-3 K. Doersch Hugó, Horovic Zsigmond, Tibai Sándor, Szabó István, Onofri József, Blatner József, Schaf János, Benes Géza, Ohm Emil 2-2 Bocán Ferenc, N. N. 1-1 kor. Papp József 40 fillért és a rendező bizottság 45 koronát. — A kegyes adományokat köszönettel nyugtázza a rendezőség.

* **Az Apaffi-utca rendezéségei.** Megittuk már, hogy a főkapitány helyszíni szemlét tartott az Apaffi-utcán levő cigánysátrak és büzös kunyhók között. Akkor a főkapitány el is rendelte a ronda hely tisztítását és rendezését, de az Apaffi-utca megmaradt a maga gyalázatos állapotában. Tegnap aztán ismét kint járt a főkapitány és az ottani piszok, büz, rendtelenség ismételt felháborította. Most már még szigorubb rendeletekkel fogja orvosolni Végh Gyula h. rendőrfőkapitány azt a sok, sok közegészségnek káros rondaságot, mely az Apaffi-utcát és környékét elborítja. Megérjük hát végre, hogy az egészségünk veszélyeztetése nélkül is végig mehetünk azon a sokat emlegetett Apaffi utcán.

Az Arany Bika kávéházában ma este Magyar Testvérek zenekara játszik.

A válság.

— aug. 14.

A mostani politikai s illetve kormányválság jellemvonása: a teljes bizonytalanság.

A szabadelvűpártban sem tudják mi fog történni, sőt még azt sem tudják a kormány lemondásának hatodik napján hogy ki következik? Ujabb alkotmányos korszakunk óta ilyen politikai zűrzavar még nem volt. Ebben megegyeznek az összes politikai tényezők pártkülömbőség nélkül. Annál tágabb tere nyílt a találgatásoknak.

Fővárosi munkatársunknak alkalma volt tegnap a szabadelvűpárt számos tagjával beszélni a politikai helyzetről. Ez információk alapján a következőképp tárja fel a különböző felfogásokat.

Ő felsége most már mindaddig nem határoz a kabinetalakítás dolgában, amíg a katonai intéző körökkel meg nem vi-

tatja a hadseregben történhető változtatásokat. Egy dolog kétségtelen, mondotta a szabadelvűpártnak egyik kimagasló szereplő tagja, hogy a magyar szolgálati nyelv ez idő szerint, tehát rögtönösen keresztül nem vihető. — Ha vannak is olyanok a hadvezetőségben, a kik nem látnak veszélyt a magyar nyelvben, ezek is a monarchia összerdekeit tekintik első sorban és politikai bonyodalmaktól tartanak Ausztriában. Époly kétségtelen azonban az is, hogy a Széll Kálmán által megígért és kilátásba helyezett változások gyorsan meg fognak történni. Így a magyar ezredeket rövidesen magyar tisztekkel fogják ellátni az Ausztriában állomásczó magyar tiszteket pedig tulnyomó nagy számban Magyarországra fogják sürgősen áthelyezni.

Engedmények tételnek az új katonai büntetőtörvénykönyv intézkedéseiben és itt feltétlenül respektálni fogják a magyar nyelv jogát.

A mi pedig a címer és zászlókérdését illeti, minden attól fogva, miként óhajtnak kifejezésre juttatni a közös hadsereg eszméjét, illetve szükségesnek fogják tartani a magyar ezredek különállóságának jelképezését a jelvényekben is? Valószínűnek tartom, hogy a katonai körök nem fognak veszedelmet látni a magyar nemzeti jelvényekben. Ezt mindenesetre mindannyian kívánatosnak tartanók. A magyar szolgálati s illetve vezénylő kérdésben nem lehet csodálkozni a hadügyi vezetőség idegenkedésén, hiszen maga Kossuth Ferenc is beismeri, hogy ezt egy lélekzetre megcsinálni, még technikai okokból sem lehet.

Így állanak a hadsereg dolgai és bármily szépek és hangzatosak is a jel-szavak, a melyek alatt az obstrukciós tábor küzd, azok érvényesüléséig igen nagy és józanul megfontolandó akadályokat kell leküzdeni.

A mi most már a válság elintézésének személyi részét illeti, három ember áll homloktérben: Lukács László pénzügyminiszter, Apponyi Albert gróf és Andrássy Gyula gróf. A mennyire bizonyos, hogy Lukács nem kívánkozik a kabinetalakításra, époly bizonyossággal mondhatom, hogy Apponyi nem talál oly nagy ellenállásra a szabadelvűpártban, mint a miként azt híresztelik, mert a jelen válság abban is különbözik az eddig megszokottaktól, hogy nem a személyi momentumok vannak előtérben; hanem a tárgyjak. Legfelebb a volt nemzeti pártnak néhány türelmetlenebb tagja agitál élénkebben Apponyi mellett, a kiról általán elismerik különben, hogy leginkább legkönnyebben volna ura a helyzetnek.

Ha tényleg ő bizatnék meg a kabinetalakítással, akkor sem volna nagyobb változás a pártban. Legfelebb 8-10 ember lépne ki. Apponyi különben a régi szabadelvűekkel alakítaná meg a kabinetet.

Még csak egyet. A király nagyon természetesen igen el van kedvetlenedve.

Meglehetősen ingerült és nem hihető, hogy ha most a megalakítandó kabinet nem tudná megoldani a válságot, a király lemondana, hogy helyét Ferenc Ferdinád trónörökösnek adja át. Ez a hír mind pozitívabb formában érkezik hozzánk.

TÁVIRATOK.

A parlamenti bizottság jelentése.

Budapest, aug. 13. A parlamenti bizottság ma este ülést tartott, melyen Szivák Imre előadó előterjesztette jelentését. A jelentés tartalma ez: A bizonyítékok mérlegelése után a ténybeli megállapodások eredményeként az előadó véleménye az, hogy Szápáry László gróf vétett a haza érdekei ellen; de ebben a kormányban vagy a miniszterelnöknek része nem volt és a cselekmény csak elszigetelt bűnkisérlet. A vizsgálat kétségen felül helyezi a magyar törvényhozás minden egyes tagjának hozzáférhetetlen erkölcsi tisztaságát. További intézkedés szüksége fenn nem forog, mondja ki tehát a Ház, hogy a bizottság jelentését helyeslőleg tudomásul veszi és az ügy felett napirendre tér.

Budapest, aug. 13. A parlamenti bizottság szabadelvűpárti tagjai ma bizalmas értekezletet tartottak, melyen Szivák Imre előadó jelentését tárgyalták. — A Hazánk és a Magyarság valami uton hozzájutott a jelentéshez és közli azt ma esti számában. Ez fegyelmi eljárás tárgya lesz. A jelentés csak a jövő szombati ülésen kerül a bizottság plénuma elé. A közölt vélemény azért helyes, de hirtik, hogy az elkövetett indiskréció miatt a jelentést meg fogják változtatni.

Óriási felhőszakadás.

Eperjes, aug. 13. Klyuszó községben óriási felhőszakadás volt ma. Az eperjes bártafi vasutat három kilométer hosszában teljesen elmosta, úgy hogy a közlekedés fennakadt. A községben nagy a pusztulás.

Lezuhant a lomnici csucsról.

Tátra-Lomnic, aug. 13. A lomnici csucsról lezuhant egy turista és meghalt. A szerencsétlennek neve Lustgarten Vladislav, egy krakói orvos fia.

Az árvaszék Dienesnének.

Budapest, aug. 13. A budapesti árvaszék átvette a Szápáry által Dienes Márton gyermekei részére adott 21,000 koronát és ebből az összegből Dienesnének butorok kiváltására 1000 koronát kiadott.

Osztálysorsjáték.

Budapest, aug. 13. Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nyereményeket sorsolták ki:

20,000 koronát nyert: 88643.
2000 koronát nyertek: 18920, 39470
55241.

1000 koronát nyert: 92272.
500 koronát nyertek: 4320, 9036,
10880, 13893, 21427, 23482, 43062, 50763,
65879, 71293, 75525, 82680, 89026, 90427,
91575.

A többi kihuzott számok 170 kort. nyertek.

Gabona főzsda.

Budapest, augusztus 13. Buzakinálat mérsekelt, vételkedv szintén. Nyugodt irányzat mellett 28,000 méternáza került forgalomba változatlanul tartott áron. Egyébb gabonanemek változatlanok. Idő szép.

Buza októberre	7.33—34
„ novembere	7.60—61
Rozs október	6.16—17
„ októberre	6.37—38
Zsolt októberre	5.33—34
„ novembere	5.60—61
Tengeri juliusra	5.05—06
Repce	10.95—11.05

Regénycsarnok.**A tejtestvér.**

Második rész.

(Folytatás.)

Olyan volt ez az ember, mint valami ingerült vadmacska és haragos arca első pillantásra megdöbbentette Louéssartékat.

— Hogy hívták magát, barátom? — szólta meg őt Germain.

— Boinville a nevem, — felelt a munkás nyers hangon, — és én nem vagyok az ön „barátja“ Nem biz én! Van okom rá elég!

— Micsoda oka van rá? — szakította félbe a könnyen haragra gerjedő Joél. — micsoda panasza van és mit jelent ez a felindulás?

— Majd megmondok mindjárt, — felelt a munkás. Bársonykezéje zsebéből előkötött egy össze-vissza gyúrt levelet és odanyújtotta Joélnek:

— Ismeri ezt az irást?

A nagyapa meglepetve forgatta kezében a papírdarabot, az ablakhoz közeledett és elkezdte olvasni. Minél tovább jutott, annál nagyobb szemeket meresztett.

— Hisz ez szerelmes levél, — szolt végre vállat vonva.

— Igenis, — felelt a kertész — ez szerelmi vallomás, a melyet az a jó madár, az önök fia, az én lányomnak írni merészelt.

— Micsoda? — pattant fel Germain elkapva a levelet Joél kezéből, hogy szintén végigolvassa. Ezt csakugyan Savinien írta.

— Nos és ha írta, — jelenté ki Joél elnézően — érdemes egy ilyen gyerekség miatt ekkora patáliát csapni?

— Ah igen, az ur ezt gyerekségnek nevezi! — kiáltá Boinville dühösen. — Egy tizenkét éves lánynak illetlen ajánlatokat tenni és tőle légyotot kérni, ezt az ur helyénvaló dolognak tartja? Persze ha a fia valami magasrangú kisasszonykával szemben viselkedett volna így akkor nem találna olyan mulatságnak!

De munkás ember lánya nem számit az ilyen régimódi nemes uraknál, az közpréda! Így gondolkodnak az urak és ezt a régi állapotot szeretnék újra megteremteni, ugy-e bár? De már ez most nem járja, a mióta köztársaság van. Csak türelem, drágalátos uraim, a szocialista társadalom már küszöbön van és majd akkor rajtunk sor!

— Elég! — förmedt rá Germain haragosan összeráncolt homlokkal. — Igaza van, Boinville uram, az a levél nagy illetlenség volt a fiától. Hagyja itt nálam, meg fogom mutatni a bűnösnek. Büntetést érdemel és megígérem, hogy keményen meg fogom büntetni.

— Jól van, — mormogta a kertész. — Legyen is rajta, hogy elmenjen a kedve efféle szerelmeskedéstől, mert arra mérget vehet az ur, hogy ha újból rajtakapom, magam fogok igazságot tenni. Adta gézen-guza, ne merjen a lányom körül ólálkodni, mert ha nyakon csipem, ugy elverem rajta a port, mint a hogy Boinville a nevem!

Ezzel fejébe csapta a kalapját és kimenet még azt dörmögte:

— Egyet mondtam, kettő lesz belőle. Isten áldja meg, polgártárs.

A mint az ajtó bezárult. Joél de Loéssart szabad kitérést engedett haragjának:

(Folyt. köv.)

4935

1903.

Arverési hirdetemény.

Debrecen sz. kir. város tulajdonához tartozó ugynevezett Barcsay féle ház utáni 7 hold 650 \square -ól ondódi szántó föld 1903. aug. hó 28. napjának délelőtti 9 órájkor a város székházának kis tanács termében, (I. emelet 34. sz. szoba.) megtartandó nyilvános önkéntes árverésen örök áron eladatik.

Kikiáltási ár 4800 korona, melyen alól ezen ingatlan el nem adatik. Árverelni kívánók tartoznak a kikiáltási árnak 10%-át vagyis 480 koronát az árverelő küldöttség kezéhez készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban letenni.

Vevő 1903. évi október 1-én lép a földnek birtokába, a vétel árt pedig három egyenlő részben tartozik 1903. évi október 1-től foly. 6% kamatokkal együtt lefizetni és pedig az első részlet 1903. évi nov. 1-én, a másodikat 1903. dec. 31-én, a harmadikat 1904. évi márc. 1 napján. Ha az árverési feltételeknek eleget nem tenne, veszélyére és kárára bánatpénznek elvesztése mellett újabb árverés fog tartatni.

Az árverési részletes feltételek a város számvevői hivatalánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debrecen, 1903. ápril. hó 30-án.

A városi Tanács.

1903. El. 290. szám.

Kivonatos versenytárgyalási hirdetemény.

A debreceni kir. ítélőtábla s kir. főügyészség, valamint a kertületbeli 5 törvényszék, 31 járásbírószág és 5 királyi ügyészség részére, a körülbelül évi 34014. korona értékű papír, írószer és egyéb irodai szükségletek szállításának 1904. évi január hó 1-ével kezdődő egy, esetleg három évre leendő biztosítása céljából, a debreceni kir. ítélőtábla elnöki irodájában, a folyó évi szeptember hó 15-ik napján délelőtt 9 órakor, nyilvános írásbeli ajánlati tárgyalás fog tartatni, melyhez a résztvevni szándékozók oly kijelentéssel hivatnak meg, hogy az 1899. évi november hó 24-én 52859—1899. I. M. szám kiadott igazságügyminiszteri rendelettel közzétett szabályzat 16—20. §-aiban körülírt kellékekkel ellátott írásbeli zárt ajánlatukat, melyben az ajánlattevő kijelenteni köteles, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és magára kötelezőnek elfogadja, továbbá az ajánlott cikkekről egybeállított mintagyűjteményt („Ajánlat a papír és irodaszerekre“ felirattal) a folyó évi szeptember hó 14-ik napjának délután 5 órájáig, a kir. ítélőtábla elnöki iktató hivatalába adják be, valamint ugyanaddig az 1700 korona bánatpénz, a kir. ítélőtábla segédhivatali igazgatójának kezéhez, elismervény ellenében tegyék le.

A szállítandó áruk mintái s a részletes feltételek, a kir. ítélőtábla segéd hivatali igazgatójánál megtekinthetők.

Az odaítélés iránti határozat, a szabályzat 31. §-a szerinti időben, a versenytárgyalásban résztvevni érdekeltekkel közöltetni fog.

Debrecen, 1903. augusztus hó 1-én.

A kir. ítélőtábla elnöksége.

Horváth András

szoba- és templom-festő.

Debrecen, Piacz-utca 21. sz. alatt.

(A Tisza-palota átellenében.)

Elvállal mindenféle szobafestéseket, tapetirozásokat, templomok festését, oltárok és szószékek aranyozását művészies kivitelben.

Csáthy Ferenc

— könyvpapír és zeneműkereskedő, —
Debrecen II. Egyháztér 2. sz. a nagy
templomnál, ajánlja a t. szülék és nemes
tanuló ifjuság szives figyelmébe a nagy
szünidőre

10000 kötetből álló

magyar és német kölesönkönyvtárát.

— Bővebb felvilágosítást nyújt a
kölesönkönyvtárjegyzekek. —

Értesítés.

Intézetünknel

4¹/₄⁰/₀-ra

elhelyezve levő régiebb betétek ka-
mat-lábat, tekintettel az általános
pénzbőségre

1903. augusztus 15-től kezdve
további intézkedésig

4⁰/₀-ra szállítottuk le.

Debrecenben, 1903. augusztus
7-én tartott ülésünkben.

Közgazdasági bank részv. társaság
igazgatósága.

Egy jó régi házi szer,

a melynek egy családban sem szabad hiányozni, ez az általánosan ismeretes

Hesz Ernő-féle Eucalyptus,

tiszta 12 év óta Ausztriliából szállított termény. Németország és Osztrák
Magyarországban törvényesen védve. Egy üveg ára 1 kor. 50 fil., mely soká
tart, mindenki megszerezheti egészségének vissza állítására s más betegsége
elkerülése végett.

Több mint 1500 hála köszönet

érkezet be tagtörés. hát-, mell-, nyak fájdalmak, zsába, nehézlégzés, nátha,
fejfájás, belső nemes test részek fájdalmi, régi sebek, bőrbetegségekről.

Senki el ne mulassza, a fontos könyvet, melyben az Eucalyptus-ké
szülékek leírva vannak, valamint azoknak hatása fenntemeltett betegsé-
geknél, magának megrendelni. A szenvedők érdekében a könyvet minden
kinek ingyen megküldöm, ebben egész serege van az elismerésnek a meg-
gyógyultak részéről.

Klingelhal (Szászországban).

Hesz Ernő

Eucalyptus-szállító.

— Vigyázzunk a védjegyre. —

Kapható: Rothschnek V. Emil, Mihalovits István, Tóth Béla, Szilcz
Ferenc gyógyszerészeknél Debrecenben.

Székelyföldi elsőrangú természetes alkalikus sós savanyuviz.

A „Málnási Mária Forrás”

kiváló köptető és étvágyemelő szer.

Javasolva:

a torok, gége, légcső heveny és idült hurutjainál, a
tüdőtuberculosis minden stadiumában, a gyomor és
bélhuzam hurutos bántalmainál, vérszegénységnél,
köszvény és izom csuznál.

Kapható:

Minden gyógyszertárban, drogueriában és
. fűszerkereskedésben

Kutkezelőség: **BRASSÓ.**

A külföldi **Selters, Gleichenberg, Emsi** drágább
vizeket bizonylatok szerint jóval felülmúlja. —
Tisztán, felényi borral, tejjel összeöntve iható.

A magyar kir. belügy. Miniszter ur 36890/1902. számú
rendeletével a **Málnási Mária Forrás** számára a **gyógy-
forrás** elnevezést engedélyezte.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.